

معیارهای مکانیابی مراکز تجاری : نمونه موردی (مجتمع تجاری بازار مرکزی آبادان)

محمود سیامرعبی نژاد^{۱*}، علی آلبوغبیش^۲

۱- کارشناس ارشد معماری mr.sia.arch@gmail.com

۲- کارشناس ارشد معماری ail.alboghobeysh119@gmail.com

چکیده

تجارت و خدمات بیش از پیش مستلزم مکان های ویژه، سازگار و جذاب است و این درحالی است که فعالیت های تجاری از دیر باز در ارزش افزوده زمین و رونق شهر سهیم بوده و مکان یابی و دسترسی به آنها همراه با جای توقف برای مشتری ها و تحویل اجناس، همگی با یک نوع شهرسازی قابل وجه بنام شهرسازی تجاری ارتباط می یابد. مراکز تجاری چند منظوره امروزه به عنوان قلب شهرهای معاصر در زمینه های اقتصادی، فرهنگی، تفریحی، اجتماعی و از جنبه دیگر توزیع عادلانه امکانات، نیازهای شهروندان را برطرف می کنند و با رشد جمعیت و به طبع آن رشد تقاضا از سوی مصرف کنندگان لزوم طراحی و جانمایی صحیح این بناها در شهرهای درحال توسعه بیش از پیش مد نظر طراحان و صاحبان سرمایه قرار گرفته است. لیکن هدف از انجام این پژوهش نگاهی علمی به اهم معیارهای مکانیابی مراکز تجاری چند منظوره شهر بندری آبادان در سطح منطقه ای و تدوین معیارها مکانیابی این مراکز از بعد نظری و کیفی به یک چارچوب استاندارد علمی و کمی خواهد بود. پژوهش حاضر به روش توصیفی - تحلیلی با مطالعه کتب و متون مربوطه به شناسایی معیارهای کیفی مکانیابی مراکز تجاری می پردازد. نتیجه حاصله براساس روشهای تحلیلی معیارها، سنجش، ارزیابی و تبیین اولویت بندی و وزن دهی معیارهای مکانیابی این مراکز، وزن سایت پیشنهادی یک (۲۶۰) و سایت دو (۲۵۲) به دست آمده که با توجه به نتایج حاصل سایت A بهترین مکانگزینی برای مرکز تجاری بازار مرکزی آبادان است.

واژه های کلیدی: مراکز تجاری ، مکانیابی ، آبادان ، بازار مرکزی آبادان .

۱- مقدمه

اعتبار و اهمیت هر شهر بستگی به خدمات و تاسیساتی دارد که اساس سکونت گاه های شهری را تشکیل میدهند. هر چه کیفیت آرایه این خدمات بهتر باشد زندگی در آن راحت تر و هزینه زندگی برای شهروندان کمتر است. اگر این خدمات در مکان های مناسب و به اندازه کافی باشد، از هزینه های اقتصادی و زمانی ساکنین به نحو محسوسی کاسته خواهد شد. برای این منظور اولین اقدام درامر تأسیس مراکز تجاری این است که مکان گزینی مراکز تجاری نباید تنها نتیجه خواسته های یک معماریا سرمایه دار باشد بلکه تصمیم دراین مورد باید نتیجه بررسی دقیق وضع بازار، موقعیت محل، فضاهای مشابه موجود، جمعیت فعال، ساختمانها وتاسیسات مورد نیاز در آینده و منطقه تحت نفوذ و سطح زندگی اهالی باشد. [۱] .